

ZDRAVJE V OBČINI LJUBNO

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi statistične podatke o zdravju v 212 slovenskih občinah. Na ta način lahko vsaka občina prepozna izzive in svojo vlogo tudi na področju varovanja, ohranjanja in krepitev zdravja. Podatki niso namenjeni primerjavam z drugimi občinami, saj na njihovo vrednost med drugim vpliva število prebivalcev in velikost preučevanega problema v posameznih občinah. Sestavni del projekta Zdravje v občini je spletna aplikacija, ki omogoča takojšen in interaktiven vpogled v zgoraj opisane podatke. Aplikacija je na voljo na spletnem naslovu <http://obcine.nijz.si>.

Zadnja publikacija je bila izdana leta 2020 in vključuje podatke preteklih let. Občina Ljubno je po zadnjih podatkih NIJZ za leto 2018 povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,03, kar jo znotraj Savinjske regije uvršča na sedemnajsto mesto med 31 občinami. Občina odstopa od slovenskega povprečja z negativnim prirastom prebivalstva (2018: Ljubno -1,6 ‰, Slovenija 6,8 ‰) in višjim deležem odraslih, starih 25-64 let, ki imajo končano največ osnovno šolo (2018: Ljubno 20,3 %, Slovenija 14,4 %). Stopnja izobrazbe je pomembno povezana z zdravjem – višja kot je, več zdravja za posameznika ali populacijo lahko pričakujemo.

V 8 od 35 spremljanih kazalnikov, s katerimi so ocenjevali zdravje prebivalcev slovenskih občin, se občina Ljubno statistično značilno razlikuje (boljše, slabše, neopredeljeno) od povprečja preostale Slovenije.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v enem kazalniku, in sicer v višjem deležu presejanih žensk, starih 20-64 let, v Programu Zora (povprečje 1.7.2015-30.6.2018: Ljubno 80,0 %, Slovenija 71,7 %).

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije pa je zaznati v višji stopnji splošne umrljivosti (povprečje 2014-2018: Ljubno 1143/100.000 prebivalcev, Slovenija 916/100.000 prebivalcev) in v višji povprečni bolniški odsotnosti, ki je v občini v letu 2018 znašala 16,9 koledarskih dni nezmožnosti za delo na delovno aktivnega prebivalca, medtem ko znaša slovensko povprečje 16,4 dni.

Zaznana je tudi nižja stopnja novih primerov raka (povprečje 2012-2016, novo odkriti raki razen nemelanomskega: Ljubno 373/100.000 prebivalcev, Slovenija 563/100.000 prebivalcev). Vrednotenje zadnjega kazalnika ni enoznačno. Podatki lahko odsevajo dejanski upad navedene bolezni (ter varovalnih dejavnikov in dejavnikov tveganj za njo), kot tudi zmožnost poznejšega prepoznavanja te bolezni med laiki ter odseva učinkovitost in organiziranosti zdravstvene oskrbe na vseh ravneh.

V primerjavi s preteklimi obdobji v občini Ljubno zaznavajo upad prekomerne prehranjenosti otrok, umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let), bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih (0-19 let) in porast presejanosti v Programu Zora. Poleg tega je zaznati porast splošne umrljivosti in poškodovanih v transportnih nezgodah. Število bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi (35-74 let) upada, število bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi (35-84 let) pa narašča. Vrednotenje zadnjih dveh kazalnikov ni enoznačno. Kazalnik telesni fitnes otrok, starih 6 do 14 let, ki

meri njihovo gibalno učinkovitost (telesni fitnes se izračuna kot povprečna vrednost štirih gibalnih nalog - dviganje trupa, tek na 600 m, predklon na klopci, vesa v zgibi), se je v letu 2018 glede na leto 2014 izboljšal. Delež oseb, starejših od 65 let, ki so vključeni v storitev pomoč na domu narašča. Koliko oseb se bo vključilo v storitev pomoč na domu, je odvisno od dejanske potrebe starejših po tej pomoči in tudi od višine cene te storitve, ki jo sofinancira občina; če je sofinanciranje večje, je pričakovati, da se bo za pomoč odločilo več posameznikov.

Vrednosti kazalnikov so informativne narave in lahko služijo občini ter drugim deležnikom pri spremljanju stanja zdravja v občini skozi leta in iskanju razlogov zanj ter odločanju o ukrepih za krepitev in ohranjanje zdravja. V vseh dosedanjih prikazanih publikacijah Zdravje v občini (2016, 2017, 2018, 2019 in 2020) občina Ljubno statistično značilno odstopa od slovenskega povprečja z **višjim deležem odraslih, ki imajo končano največ osnovno šolo in višjo presejanostjo v Programu Zora**. Gre za kazalnika, na katera je mogoče vplivati s skupnim delovanjem deležnikov lokalnega okolja.

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Območna enota Celje

Skupina za nenalezljive bolezni

Kontakt: Lucija Beškovnik, lucija.beskovnik@nijz.si, 03 4251 194